

Kokousaika	19.8.2024 klo 18:00 - 20:36
Kokouspaikka	Kunnanvirasto, valtuustosali
Jäsenet	Virkki Juha, puheenjohtaja Grönroos Lotta de Jong Peter Nyrhivaara Henna Runolinna Liljan-Kukka Paananen Kristiina, Juha Juntusen varajäsen Olander Tero, Aija Kalekin varajäsen
Poissa	Juntunen Juha Kalek Aija
Muut osallistujat	Palviainen Erja, kunnanvaltuuston pj Nieminen Tea, kunnanvaltuuston I varapj Valve Mari, kunnanvaltuuston II varapj Kuusela Antti, kunnanjohtaja, esittelijä Wäre Jari, sivistysjohtaja, Tapiola Tapani, kuntakehitysjohtaja, Ahokas Mari, informaatikko, tietosuojavastaava, asiantuntija § 132, klo 18.00-18.12 Kärkkäinen Antti, hallinto- ja talousjohtaja, pöytäkirjanpitäjä
Asiat	132 - 146

Pöytäkirjan varmennus

Juha Virkki	Antti Kärkkäinen
Puheenjohtaja	Pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus Pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti 22.8.2024.

Liljan-Kukka Runolinna	Kristiina Paananen
------------------------	--------------------

Pöytäkirja yleisesti nähtävänä

Pöytäkirja on 23.8.2024 viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

§ Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kunnanhallitus 19.8.2024 §

Päätösehdotus

Kokous todetaan laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös Kokous todettiin laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Tiedoksianto asianosaisille

§ Pöytäkirjan tarkastaminen

Kunnanhallitus 19.8.2024 §

Päätösehdotus

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan toimielimen jäsenet Juha Juntunen ja Aija Kalek.

Päätös Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Liljan-Kukka Runolinna ja Kristiina Paananen.

Tiedoksianto asianosaisille

§ Työjärjestyksen hyväksyminen

Kunnanhallitus 19.8.2024 §

Päätösehdotus

Hyväksytään esityslistan mukaisena.

Päätös Hyväksyttiin esityslistan mukaisena.

Tiedoksianto asianosaisille

137 § Lausuntopyyntö Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Kunnanhallitus 19.8.2024 § 137

Valmistelija Kuntakehitysjohtaja Tapani Tapiola, tapani.tapiola@pornainen.fi tai p. 040 185 8648

Valmisteluteksti

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Pornaisten kunnalta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Anttilan sähköasemalle. Lausunto tulee toimittaa 20.8.2024 mennessä.

Viite diaarinumero UDELY/2145/2023.

Yhteysviranomaisen pyytää kiinnittämään huomiota 1.2.2024 voimaan tulleisiin muutoksiin laissa eräiden ympäristöön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta (768/2004). Muutosten mukaan sähköjohto on rakennettava teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisella tavalla siten, että ympäristölle ja alueiden käytölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Rakentamisesta ei saa aiheutua kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä. Lisäksi hanketta koskevassa lunastuslupapäätöksessä on annettava hankkeesta aiheutuvien merkittävien haitallisten vaikutusten rajoittamiseksi välttämättömät määräykset johdon tai putken reitistä, hankkeen toteuttamistavasta ja ajankohdasta sekä hankkeen vaikutusten tarkkailemisesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo tämän lain ja sen nojalla ympäristön turvaamiseksi annettujen määräysten noudattamista. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii hankkeessa YVA-lain tarkoittamana yhteysviranomaisena.

Arviointiselostus ja kuulutus ovat osoitteessa:
www.ymparisto.fi/FingridHausjarviAnttila400kvYVA

Esittelijä Kunnanjohtaja Antti Kuusela, antti.kuusela@pornainen.fi tai p. 040 185 5314.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta seuraavan lausunnon:

Pornaisten kunnanhallitus toistaa 18.12.2023 kokouksessaan lausumansa kannan, jonka mukaan "Pornaisten kunnan alueella oleva Kummelbergenin Natura 2000-alueen osalta

reittilinjauksen tulisi pysyä nykyisen 400 kV sähkölinjan mukaisena. Kunnanhallitus pitää tätä linjausta sekä ympäristön että maankäytön näkökulmasta ainoana kestäväenä ratkaisuna."

Fingridin kaavailema reitti, joka kulkisi Pornaisten kunnan alueella nykyisen 400 kV:n voimalinjan itäpuolella, vaikuttaisi haitallisesti sekä luontoon että kunnan maankäytön suunnitteluun.

YVA-ohjelman liitteen 2:n Natura-tarvearvion perusteella 400 kV sähkölinjan reitti on mahdollinen olemassa olevan reittilinjauksien mukaisesti. YVA:ssa esitetyllä uudella reittilinjauksella arvioidaan olevan negatiivinen vaikutus Pornaisten kunnan asuinympäristöön, kuntakuvaan, maankäyttöön ja -jatkosuunnitteluun sekä asumisviihtyisyyteen. Uudella linjauksella arvioidaan olevan luontoarvoihin huonompi vaikutus, sillä se vaatii täysin uuden linjakäytävän avaamista. Tulevan linjan kulkeminen jo olemassa olevan linjan vieressä olisi ympäristön ja luonnon kannalta huomattavasti parempi huolimatta siitä, että se kulkee Natura 2000 alueen reunalla. Pornaisten kunta ei siten puolla uutta reittilinjausta.

Pornaisten kunta pitää erikoisena, ettei toista vaihtoehtoa ole lainkaan arvioitu YVA-arviointiselostuksessa. Ehdotetun voimajohtolinjauksen vaikutuksia Pornaisten osalta on muutenkin arvioitu erittäin vähän.

OSAYLEISKAAVA

Arviointiohjelma ja -selostuksen mukaiset voimajohtolinjaukset ovat Pornaisten kunnan osayleiskaavojen mukaiset niiltä osin, missä on voimassa oleva osayleiskaava. Osayleiskaavoissa on osoitettu 110-400 kV voimajohdot erillisenä kaavamerkintänä. Ohjeellisena erikseen merkittynä merkkeinä on 400 kV voimajohto.

SUUNNITTELUTARVEALUEET

Alueet, joissa ei ole osayleiskaavaa, ovat Pornaisten kunnassa suunnittelutarvealueita. Maankäyttö- ja rakennuslain § 16 mukaan kunta voi oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai rakentamislain (751/2023) 17 §:ssä tarkoitetussa rakennusjärjestyksessä osoittaa suunnittelutarvealueeksi myös alueen, jolla sen sijainnin vuoksi on odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä tai jolla erityisten ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen vuoksi on tarpeen suunnitella maankäyttöä. Mikäli uuden 400 kilovoltin voimajohtolinjaa suunnitellaan ja toteutetaan kiertämään Kummelbergenin luonnonsuojelualueen, Pornaisten kunta joutuu harkitsemaan Kummelbergenin alueen osayleiskaavoittamista yhdyskuntakehityksen, ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen näkökulmasta.

KUMMELBERGENIN ALUE

Pornaisten kunnan mielestä ympäristövaikutusten arviointi on liian yleispiirteinen, erityisesti Kummelbergenin alueen vaihtoehtoisia voimajohtojen linjauksia ei ole tutkittu tarpeeksi laajasti.

Fingridin 400 kV -hankkeessa on korostettu muun muassa taloudellisuutta. On kyseenalaista, olisiko Kummelbergenin luonnonsuojelualueen kiertävä voimalinjan rakentaminen edullisempi vaihtoehto kuin nykyisen olemassa olevan linjan rinnalle rakentaminen. Tämän osalta ei ole toistaiseksi arvioitu kustannusvaikutuksia. Myöskään yksityistalouksien taloudellista menetyksiä ei ole tarpeeksi hyvin otettu huomioon. Niin ikään maankäytön kehityspotentialilla ei ole huomioitu, eikä sen taloudellista arvoa ole arvioitu. Ympäristövaikutuksien arvioinnissa tulisi näkyä ja osoittaa selvästi uusien linjojen kustannusvaikutukset ja vertailla niitä vaihtoehtoon, jossa uusi linja rakennetaan nykyisen linjan rinnalle.

Arviointiselostuksessa ei käy ilmi, miksi Kummelbergenin nykyisen olemassa olevan 400 kilovoltin voimajohdon viereen ei olisi mahdollista rakentaa 400 kilovoltin voimajohtoa.

Päätös Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tämän päätöksen osalta pöytäkirja tarkastettiin heti kokouksessa.

Merkittiin, että Tapani Tapiola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 19:12.

Tiedoksianto asianosaisille

Tiedoksianto sähköisesti

Päivämäärä: 20.8.2024

Vastaanottajat: Uudenmaan ELY-keskus

**Lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta
ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta / UUELY/2145/2023**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on pyytänyt Pornaisten kunnan ympäristöviranomaiselta lausuntoa Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Anttilan sähköasemalle koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Lausuntoa on pyydetty 12.8.2024 mennessä.

Päätös	Ympäristönsuojelusihteeri toteaa lausuntonaan, että Pornaisten ympäristönsuojeluviranomaisella ei ole huomautettavaa Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.
Perustelut	Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole Pornaisten kunnan osalta havaittavissa selkeitä puutteita tai muita asioita, joihin ympäristönsuojelusihteeri näkee tarpeellisen puuttua.
Toimivalta	Askolan Hallintosääntö 1.1.2023 Askolan rakennus- ja ympäristöjaosto 9.2.2023 § 4, Liite 2

Laura Tudeer
Ympäristönsuojelusihteeri LT

*** Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu ***

Päätös on toimitettu jakelussa mainituille 9.8.2024.

Jakelu: Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Rakennus- ja ympäristöjaosto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
 PL 36
 00521 Helsinki
 kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite

Lausuntopyyntö 13.6.2024, UUDELY/2145/2023.

Kaupunginhallituksen päätös 12.8.2024 § 210

Asia

Lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uusi Hausjärven Puujaan ja Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevan Anttilan sähköaseman välinen 400 kilovoltin voimajohtoyhteys on tärkeä osa tulevaisuuden puhdasta sähköjärjestelmää. Voimajohtoyhteys tarvitaan kantaverkolle asetetun käyttövarmuusvaatimuksen turvaamiseksi, kun sähkönsiirto kasvaa Suomen tavoitellessa hiilineutraaliutta vuonna 2035. Riittävän sähkönsiirron turvaaminen on myös Porvoon kannalta oleellista, sillä sähkönsiirtotarve kasvaa myös Porvoossa. Kilpilahden alueen kehittyminen kohti hiilineutraaliutta sekä kaupungin alueelle suunnitteilla olevat vetyhankkeet sekä muut vihreän siirtymän hankkeet kasvattavat sähkönsiirron tarvetta merkittävästi.

Porvoon kaupunki näkee positiivisena, että arviointiselostuksessa on tutkittu Hausjärven ja Anttilan välillä yksittäisen 400 kilovoltin voimajohdon rakentamisen lisäksi kahden 400 kilovoltin voimajohdon yhteispylväsrakennetta tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeista riippuvaisena vaihtoehtoisena ratkaisuna. Kahden 400 kilovoltin voimajohdon yhteispylväsrakenteella varaudutaan sähkön siirtokapasiteetin ennakoitua suurempaan ja nopeampaan kasvuun.

Porvoon kaupunki toteaa, että tulevaisuuden sähkönsiirron voimakkaaseen kasvuun tulisi varautua jo nyt toteuttamalla suunniteltu 2 x 400 kilovoltin sähköjohtolinja yhteispylväsrakenteella. Yhteispylväsrakenne leventää johtoaluetta lisäksi vähemmän kuin yksittäinen 400 kilovoltin voimajohto harustetulla pylväsrakenteella.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on huomioitu liittyvät hankkeet, kuten Itärata ja muut Fingrid Oyj:n Anttilan sähköasemaan liittyvät voimajohtohankkeet. Itäradan suunnittelun eteneminen tulee ottaa huomioon myös Hausjärvi-Anttila sähköjohtohankkeen jatkosuunnittelussa.

Porvoon kaupunki katsoo, että arviointiselostuksessa on selvitetty riittävän kattavasti hankkeen eri ratkaisuvaihtoehtojen vaikutukset hankealueen luonnonoloihin.

PORVOON KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunginjohtaja Jani Pitkäniemi
 Hallintojohtaja Roope Lenkkeri

Seuraavat dokumentit on allekirjoitettu keskiviikko 14. elokuuta 2024

Lausunto Fingrid Oyn 400 kilovoltin
voimajohtohanketta koskevasta
ympäristövaikutusten arviointise (1).pdf
(130535 byte)
SHA-512: e959d9d47fc955f512809db711b36e07b60f4
a0d22c681a77ffb7c021fed2294e6a01eca59d2bc61fbf
ab0b00c344a1b435d5087b14a9e9fec21a49d8d523a22

Allekirjoitukset

14.8.2024 10.06.04 (CET)

Roope Teuvo Markus Lenkkeri

roope.lenkkeri@porvoo.fi
Allekirjoitettu eID: llä (Finnish Trust Network)

14.8.2024 10.23.44 (CET)

Jani Mikael Pitkäniemi

jani.pitkaniemi@porvoo.fi
Allekirjoitettu eID: llä (Finnish Trust Network)

Allekirjoituksen on sertifioinut Assently

Lausunto Fingrid Oyn 400 kilovoltin voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointise

Tämän tosیتeen aitouden varmistaminen voidaan tehdä skannaamalla oheinen QR-koodi. Voit tehdä tämän myös käymällä
<https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:
e4b52b7628135a0be49e41e436857a2dc0d65aa046182a228b8addabbf8438da3027cc0409f8ff9e40b77b77219dffcdabb01ebf896392308048cd303ea540
0f

Tästä tosیتteesta

Tämä dokumentti on allekirjoitettu Assently-palvelulla. Sähköisesti tunnistetun allekirjoituksen katsotaan olevan sähköisesti varmennettu. Suomen laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista 1/9/2009 määrittää, että sähköinen allekirjoitus on yhtä pätevä kuin perinteinen fyysinen allekirjoitus.

Assently AB, Org Nr 556828-8442
Assently AB | Hölländargatan 20, 111 60 Tukholma

Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen Hausjärvi-Sipoo ympäristövaikutusten arviointiselostus / lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle

Ympäristöterveysjaosto 29.08.2024 § 66
2720/11.05.00.00/2023

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Maarit Lönnroth
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Pornaisten, Porvoon ja Sipoon terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, joka koskee Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Anttilan sähköasemalle. Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 12.8.2024. Lausunnon antamiselle myönnettiin lisääaikaa 30.8.2024 saakka. Asian diaarinumero on **UUELY/2145/2023**.

Arviointiselostus on nähtävillä osoitteessa:
www.ymparisto.fi/FingridHausjarviAnttila400kvYVA

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia ovat muun muassa asumisviihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset voimajohtoreitin läheisyydessä, koronamelu, sähkö- ja magneettikentät sekä maiseman muutokset. Tehtyjen tarkastelujen perusteella uusi voimajohto ei aiheuta sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (STMA 1045/2018) raja-arvoja ylittävää magneettikenttää. Koronailmiön aiheuttama ääni ei ylitä melun ohjearvoja, mutta ääni voidaan kokea voimajohdon välittömässä läheisyydessä häiritseväksi.

Vaikutuksia syntyy sekä voimajohdon rakentamisen että sen käytön aikana. Rakentamisen aikaisia väliaikaisia haittoja asumisviihtyvyydelle voi aiheutua esimerkiksi työmaaliikenteestä, työkoneista, materiaalien kuljetuksista, melusta, pölystä ja tärinästä. Merkittävimmät ihmisiin kohdistuvat vaikutukset aiheutuvat rakentamisen aikaisista tilapäisistä häiriöistä. Vaikutukset ovat paikallisia ja painottuvat voimajohtoalueen välittömään läheisyyteen (alle 100 metriä). Vaikutusten merkittävyyteen vaikuttaa voimajohtoreitin varrelle sijoittuvan asutuksen (asuin- ja lomarakennukset) määrä.

Porvooseen, Sipooseen ja Pornaisiin sijoittuvalla jaksolla 3 uusi voimajohto sijoittuu nykyisen voimajohdon rinnalle samaan maastokäytävään. Alueella on jonkin verran potentiaalisia haitankärsijöitä ja häiriintyviä kohteita kuten vakituista asutusta tai loma-asutusta. Alle 100 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta sijoittuu 13 asuin- ja kolme lomarakennusta.

Voimajohdon lähialueelle (100–300 metrin etäisyydelle) sijoittuu 80 asuin- ja 20 lomarakennusta. Voimajohto sivuaa Metsäkylän, TapiolaBrusasin, Anttila-Merilän ja Vilonojan kyläalueita, joissa on eniten asutusta. Vermijärven loma-asutuksen kohdalla voimajohtoreittiin on tehty puolen vaihto. Yksi asuinrakennus sijoittuu alle 50 metrin etäisyydelle Anttilan sähköaseman suunnittelualueesta. Uuden voimajohdon heikentävä vaikutus asumisviihtyvyyteen ja elinoloihin on kokonaisuutena kohtalainen.

Arviointiselostuksen mukaan voimajohto ei aiheuta terveydensuojelulain tarkoittamia vaikutuksia, vaan kyseessä ovat voimajohdon synnyttämien sähkö- ja magneettikenttien epäillyt terveysvaikutukset. Pelkoja sähkö- ja magneettikenttien terveyshaitoista on vaikea lieventää, koska vaikutukset koetaan yksilöllisesti ja pelot perustuvat usein jo pitkän ajan kuluessa syntyneisiin käsityksiin ja kokemuksiin. Voimajohdon aiheuttamien fysikaalisten vaikutusten (sähkömagneettiset kentät ja melu) osalta raja- ja ohjearvot eivät ylitä. Voimajohdon sijoittaminen mahdollisimman kauas asutuksesta lieventää näitä vaikutuksia. Sähkömagneettisia kenttiä voidaan tarvittaessa pienentää myös voimajohdon johtimien vaihejärjestyksen optimoinnilla.

Voimajohtopylväiden vaikutus maa- ja kallioperään on yleensä paikallista ja vähäistä. Voimajohtoreitin jakso 3 sijoittuu Pornaisten Järvenpäntieltä Anttilaan alueella, jossa happamien sulfaattimaiden esiintyminen on mahdollista. Näillä alueilla rakennustoista voi aiheutua maaperän ja vesistöjen happamoitumista ja haitallisten metallien liukenemista maaperästä. Fingrid Oyj on laatinut sulfaattimailla toimimisesta ohjeet, joiden mukaisesti suunnittelussa ja rakentamisessa toimitaan, ja siten estetään ympäristöä happamoittavat vaikutukset pylvästyypistä riippumatta.

Jakson 3 osuudella Soinila-Anttila voimajohtoreitin läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita. Voimajohdon rakentamisella ei ole merkittäviä vaikutuksia luokiteltuihin pohjavesialueisiin tai vedenottoon, eikä pohjaveden muodostumiseen tai sen laatuun.

Hankkeesta ei arvioida kohdistuvan pintavesiin merkittäviä vaikutuksia perustuen olemassa olevan maastokäytävän levennykseen ja ylitettävien uomien arvioituun luonnontilan muuttuneisuuteen.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö:

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiasta huomautettavaa.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.

Otteen oikeaksi todistaa 30.08.2024

Riitta Nieminen
toimistosihteeri

**** Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu ****

Porvoon kaupunki

Ote pöytäkirjasta

Ympäristöterveysjaosto

§ 66

29.08.2024

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 66

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa ei saa hakea muutosta.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §.

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Uudenmaan ELY-keskus
UUDELY/2145/2023

Lausunto Fingrid Oyj:n Puujaa-Anttila 400 kV voimajohtohanketta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Hankkeen kuvaus

Hankkeessa tarkastellaan uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Hausjärven Puujaalta Kalliomäen ja Soinilan kautta Porvoon Anttilan sähköasemalle. Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 58–66 kilometriä riippuen toteutuvasta voimajohtoreittivaihtoehdosta. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat seuraaviin kuntiin: Hausjärvi, Hyvinkää, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo ja Porvoo.

Hausjärvellä sijaitsevien Puujan ja Kalliomäen välinen osuus sekä Lounais-Mäntsälässä sijaitsevasta Soinilasta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevaan Anttilaan ulottuva osuus voimajohtoreitistä voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle. Näiltä osin johtoreittiä tarkastellaankin vain yhtä reittivaihtoehtoa.

Hausjärven, Hyvinkään ja Mäntsälän kuntien alueelle sijoittuva osuus Kalliomäki (Hausjärvi) - Soinila (Lounais-Mäntsälä) reittivaihtoehdot sijoittuvat pääasiassa uuteen maastokäytävään ja tällä alueella tarkastellaan kaikkiaan viittä vaihtoehtoista voimajohtoreittiä:

- Kalliomäki–Toukola–Ridasjärvi–Soinila (VE1)
- Kalliomäki–Toukola–Rajasuo–Soinila (VE2)
- Kalliomäki–Ridasjärvi–Lamminmäki–Soinila (VE3)
- Kalliomäki–Rajasuo–Soinila (VE4)
- Kalliomäki–Pahalamminsuo–Soinila (VE5).

Vaihtoehtoasetantaan on sisällytetty sisäiset reittivaihtoehdot Lamminmäen ja Soinilan välillä länsi- tai itäreittinä sekä vaihtoehdolla VE1 tarkasteltava itäinen alavaihtoehto.

Kalliomäen ja Anttilan välillä arvioidaan yksittäisen 400 kilovoltin voimajohdon rakentamisen lisäksi kahden 400 kilovoltin voimajohdon yhteispylväs-rakennetta tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeista riippuvana vaihtoehtoisena ratkaisuna.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen (VE0) ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Uudenmaan liiton lausunto

Ympäristövaikutusten arvioinnissa on tunnistettu kattavasti hankkeen elinkaaren keskeiset ympäristövaikutukset ja näitä vaikutuksia on asiantuntevasti ja riittävästi arvioitu. Maakunnalliset arvot on huomioitu hankkeen eri vaihtoehtojen ympäristövaikutusten arvioinnissa riittävällä tavalla.

Vaihtoehtojen johtoreittien suuri määrä alavaihtoehtoihin tekee niiden keskinäisestä vertailusta hieman sekavaa, mutta tarjoaa toisaalta hyvin vaihtoehtoja valita pienimmän haitan vaihtoehto verrattuna siihen, että reitit vaihtoehtoja olisi alustavassa reittisuunnittelussa enemmän karsittu. Lopullinen johtoreitti tarkentuu joka tapauksessa jatkosuunnittelussa.

Kaiken kaikkiaan vaikutusten arviointiraportissa esitetyt johtopäätökset vaikuttavat oikeansuuntaisilta. Arviointiin liittyviin laskelmiin sisältyy välttämättä jonkin verran olettamia, mutta niihin liittyvät epävarmuudet on tuotu varsin selkeästi raportissa esiin.

Huomioiden vihreään siirtymään oleellisesti liittyvän kasvavan energiansiirtotarpeen Uudenmaan liiton näkemys on, että hanke tulisi toteuttaa kahden 400 kilovoltin voimajohdon yhteispylväsrakenteena. Tämä toteutustapa tarjoaa riittävää sähkönsiirtokapasiteettia kauemmaksi tulevaisuuteen ja on pidemmällä tarkastelujaksolla ympäristövaikutuksiltaan edullisempi verrattuna tilanteeseen, missä jouduttaisiin toteuttamaan uusi suurjännitelinja joko arvioitavana olevan reitin rinnalle tai kokonaan toisaalle. Näin siitäkkin huolimatta, että yhteispylväsratkaisu voi olla huolto- ja kunnossapitotöiden kannalta haastava, korkeammat pylväävät näkyvät maisemassa kauemmas ja tuote- sekä rakentamisajan päästöt ovat suuremmat kuin yhden virtapiirin ratkaisussa.

Voimajohtohanke toteutuessaan ei estä maakuntakaavan toteuttamista. Vaikka hankkeella on ympäristövaikutuksia, ne eivät selostuksessa esitetyn perusteella ole merkittävästi haitallisia.

Selostuksessa on esitetty haitallisten vaikutusten ehkäisemis- ja lieventämiskeinoja, joilla hankkeen ympäristövaikutuksia voidaan lieventää. Uudenmaan liitto pitää esitettyjen toimenpiteiden huomioimista jatkosuunnittelussa tärkeänä.

Johtopäätös

Hankkeella on toteutuessaan pidemmällä aikavälillä selkeästi positiivinen vaikutus Uudenmaan ilmastotavoitteiden saavuttamiseen.

Uudenmaan liitolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laajuuteen tai johtopäätöksiin. Arviointi tarjoaa tarvittavat tiedot lupaharkintaan.

Paula Autioniemi
Va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Kaarina Rautio
suunnittelupäällikkö

Jakelu

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Tiedoksi

Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Lähettilä: hameenliitto@hame.fi
Lähetetty: keskiviikko 26. kesäkuuta 2024 11.31
Vastaanottaja: ELY Kirjaamo Uusimaa
Aihe: Vastaus lausuntopyyntöön Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtohankkeen YVA-selostus (Hausjärvi-Sipoo) UUDELY/2145/2023
Luokat: Tiina

Tämä viesti on lähetetty Hämeen liiton asiakäsittelyjärjestelmästä.
Lähetyspäivämäärä: 26.06.2024

Asianumero: HL/475/03.10.00/2023
Lähettilä: Mustonen Paula
Lähettiläjän puhelinnumero: 050 375 3218
Lähettiläjän sähköpostiosoite: paula.mustonen@hame.fi

Hämeen liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Hausjärvi - Sipoon 400kV voimajohtohankkeen YVA- selostuksesta. YVA- selostus vaikuttaa kattavasti laaditulta eikä Hämeen liitolla ole erityistä lausuttavaa asiasta.

Hämeen liitto / Regional Council of Häme
Niittykatu 5, 13100 Hämeenlinna, Finland
hameenliitto@hame.fi

@hameenliitto
#hameenliitto
<https://eur03.safelinks.protection.outlook.com/?url=http%3A%2F%2Fwww.hameenliitto.fi%2F&data=05%7C02%7Ckirjaamo.uusimaa%40ely-keskus.fi%7C6789a93c35f243bdf56708dc95ba4f2f%7Cd95951a6dfd34a749abbf2b2cb89d671%7C0%7C0%7C638549874632380272%7CUnknown%7CTWFPbGZsb3d8eyJWljojoiMC4wLjAwMDAiLCJQIjojoiV2luMziiLCJBTil6lk1haWwiLCJXVCi6Mn0%3D%7C0%7C%7C%7C&sdata=Nr%2BznuQdEt8rpykfoL67XtY9tBVCjkpnNhM9O5NSgFM%3D&reserved=0>

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (5)

VÄYLÄ/7419/06.00.03/2023

12.8.2024

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 13.6.2024 (UUDELY/2145/2023)

Lausunto Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankeen (Hausjärvi-Sipoo) YVA-selostuksesta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Väylävirastolta lausuntoa Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankeen (Hausjärvi-Sipoo) ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Fingrid Oyj suunnittelee voimajohtoyhteyttä Hausjärven Puujaan ja Porvoon ja Sipoon rajalla sijaitsevan Anttilan sähköaseman välille. Voimajohtoyhteyttä suunnitellaan 400 kilovoltin voimajohtona Puujaalta Hausjärven Kalliomäelle, ja Kalliomäen ja Anttilan välille sähkönsiirtotarpeista riippuen joko 400 kilovoltin voimajohtoyhteys tai 2 x 400 kilovoltin voimajohtoyhteys. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat seuraaviin kuntiin: Hausjärvi, Hyvinkää, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo ja Porvoo

Rakennettavan voimajohtoyhteyden kokonaispituus on noin 58–66 kilometriä riippuen toteutuvasta voimajohtoreittivaihtoehdosta. Puujaan ja Kalliomäen sekä Soinilan ja Anttilan välillä voimajohto voidaan rakentaa pääosin nykyisen voimajohdon rinnalle. Kalliomäen ja Soinilan välillä reittivaihtoehdot sijoittuvat pääasiassa uuteen maastokäytävään. Pohjoisessa välillä Puujaa-Kalliomäki sekä etelässä välillä Soinila-Anttila tarkastellaan vain yhtä reittivaihtoehtoa, joka sijoittuu pääasiassa nykyisen voimajohdon rinnalle samaan maastokäytävään. Kalliomäki-Soinila välillä tarkastellaan kaikkiaan viittä vaihtoehtoista voimajohtoreittiä. Vaihtoehtoasetantaan on sisällytetty sisäiset reittivaihtoehdot Lamminmäen ja Soinilan välillä länsi- ja itäreittinä sekä vaihtoehdolla VE1 tarkasteltava itäinen alavaihtoehto ohjelmavaiheessa saadun palautteen perusteella.

Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Hankkeen voimareittivaihtoehdot risteävät useiden teiden ja Riihimäki-Lahti/Kouvola-radon, Kerava-Lahti-radon ja Kerava-Sköldvik-radon kanssa. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkastellaan hankkeen vaikutuksia voimajohdon ja

12.8.2024

liikenneinfrastruktuurin risteämissä. Liikennevaikutusten arviointi käsittää voimajohdon rakentamisen, käytön ja käytöstä poistamisen aiheuttamien liikennemäärien sekä näiden muun muassa liikenneturvallisuuteen ja liikenteen toimivuuteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin. Tarkastelualue rajautuu lähimpiin teihin ja rautateihin, jotka voimajohto ylittää. Lisäksi arvioinnissa tarkastellaan hankkeen suhde lentoliikenteeseen ja lentoestelutarve.

Vaikutuksia liikenteeseen syntyy voimajohtorakenteiden kuljetuksista sekä muusta rakentamiseen, huoltoon ja purkuun liittyvästä liikkumisesta. Voimajohtorakenteiden kuljetukset pyritään toteuttamaan olemassa olevaa tieverkostoa hyödyntäen. Voimajohtolinjat kulkevat kuitenkin pääasiassa maantieverkon ulkopuolella alueella, jossa ei sijaitse olemassa olevaa tiestöä. Voimajohtorakentamisessa hyödynnetään nykyistä tieverkostoa ja nykyisille voimajohdoille johtavia huoltoteitä. Jos voimajohtorakenteet toteutetaan vapaasti seisovin pylväin, pylväspaikoille pitää järjestää pääsy raskaille työkoneille. Pylvästyypistä riippumatta teitä rakennetaan vain tarpeeseen ja maanomistajien kanssa sopien.

Voimajohtorakenteiden kuljettaminen ei ole edellyttänyt erikoiskuljetuksia Fingridin aiemmissa voimajohtohankkeissa. Hankkeen rakentamisen aikana voimajohtojen ja teiden risteyskohdissa liikenteeseen saattaa kohdistua lyhytaikaisia vaikutuksia, kuten nopeusrajoituksia tai lyhytaikaisia liikennekatkoja. Voimajohtosuunnittelussa huomioidaan riittävät alituskorkeudet sekä etäisyydet tiestöön voimassa olevien ohjeistusten sekä lausuntomenettelyjen kautta. Tiet ja radat voidaan suojata esimerkiksi johtimia kannattavin telinein. Tarkemmin käytettävät kulkureitit määritetään maanomistajien kanssa sopien jatkosuunnitteluvaiheessa pylväspaikkojen sijoittelun yhteydessä.

Suunnitellun voimajohdon rakentamiseen liittyvien kuljetusten ei arvioida merkittävästi vaikuttavan alueen tieverkon liikennemääriin tai liikenneturvallisuuteen. Aiheutuvat kustannukset esimerkiksi tierakenteen vahvistamisesta tai muista toimista kuuluvat hankkeesta vastaavalle. Todennäköisesti rasitus tieverkolle ei ole merkittävää, mutta esimerkiksi raskas kalusto ja kelirikko voivat yhdessä muodostaa korjattavia vaurioita. Rakentamista varten haetaan tarvittavat työluvat, joissa määritetään muun muassa tilapäiset nopeusrajoitukset ja työmaa-alueen merkinnät. Viranomaisten ohjeet ylityskorkeuksista ja liikenteen näkemäalueista huomioidaan tarkemmassa suunnittelussa.

Liikenteeseen kohdistuvia haittoja voidaan ehkäistä huomioimalla liikenneväylien kehittämistarpeet esimerkiksi pylväiden sijoittelussa ja alikulkukorkeuksissa. Johtojen ja teiden risteämissä noudatetaan sovittua ohjeistusta muun muassa vähimmäisetäisyyksien osalta. Teihin kohdistuvia vaurioita voidaan ehkäistä ajoittamalla kuljetukset kelirikkoajan ulkopuolelle.

Voimajohtojen käytön aikana johtoalueilla tehdään huoltotarkistuksia ja kasvustonkäsittelyä. Voimajohdon käytön aikaisista huoltotoista aiheutuvat vaikutukset liikenteen turvallisuuteen tai sujuvuuteen ovat rakentamisvaiheen vaikutuksia

12.8.2024

vähäisempiä, kun taas voimajohdon purkamisen vaikutukset vastaavat rakentamisoluvaiheen vaikutuksia. Hankkeen vaikutukset liikenteeseen ovat vähäisiä ja aiheutuvat rakentamisaikana mahdollisista lyhytaikaisista liikennekatkoista tai nopeusrajoituksista kohdissa, jossa voimajohto ylittää maantien.

Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee esittää tiedot arvioitavan hankkeen liittymisestä muihin hankkeisiin. Tunnistettuja hankkeita, jotka huomioidaan yhteysvaikutusten arvioinnissa ovat väylähankkeista Vt 25 Hanko–Mäntsälä parantaminen ja Itärata.

Väylävirasto suunnittelee valtatie 25 välin Hyvinkää–Mäntsälä jatkuvaksi ohituskaistatieksi. Hankkeessa suunnitellaan Hyvinkään ja Mäntsälän alueelle pohjavesi- ja melusuojauksia, kevyenliikenteenväylien ja eritasoliittymien uusimista ja ohituskaistoja. Tiesuunnitelman laatiminen on alkanut vuonna 2023. Suunnittelukohteen ensimmäinen vaihe on alkanut vuonna 2023 ja muutos on tarkoitus tehdä vaiheittain. Valtatie sijoittuu jokaisen voimajohtoreittivaihtoehdon alueelle. Ohituskaistatietä suunnitellaan tällä hetkellä Metsäkulman kohdalle, jossa sijaitsevat vaihtoehdot VE2–4. Hankkeiden tulee huomioida toisensa suunnitelmavaiheissa.

Voimajohtohankkeen jaksolla 3 on käynnissä Itäradan väylähanke, josta on käynnistymässä ympäristövaikutusten arviointimenettely. Itäradan pääsuuntaselvityksen perusteella radan linjaus risteää voimajohtoreitin kanssa sen eteläisimmällä osuudella K-L. Mahdollisia yhteisvaikutuksia saattaa esiintyä, ja ne tulevat huomioitavaksi Itäradan linjausvaihtoehtojen jatkotarkastelussa. Voimajohtohanke ja Anttilan sähköasema voi rajoittaa paikallisesti itäradan linjauksen sijoittamista. Kyseessä on tavanomaisesta infrastruktuurin yhteensovittamisesta, sillä myös itäradan sijoituksesta tulee ottaa huomioon valtakunnallisesti merkittävän voimajohdon ja Anttilan sähköaseman kehittäminen. Hausjärvi-Anttila-voimajohtoreitti ei todennäköisesti rajoita Itäradan suunnittelua merkittävästi, mutta Anttilan ympäristössä on haastavaa löytää radalle linjaus asutuksen ja sähköaseman läheisyydestä. Koska itäradan linjaus ei ole selvillä, tarkemmin vaikutuksiin ei voida ottaa kantaa tässä YVA-menettelyssä. Fingrid on keskustellut Itärata-hankkeen kanssa yhteensovittamisesta keväällä 2024. Yhteisvaikutusnäkökulmasta Itärata ja mahdollinen maankäytön kehittyminen muuttaa Anttilan sähköaseman ympäristöä nykyisestä teollisempaan suuntaan. Mutta voimajohto ja nykyisen sähköaseman mahdollinen laajentaminen itsessään on kokonaisuudessa pieni muutos ratahankkeeseen ja muuttuvaan maankäyttöön nähden. Maankäytön suunnittelu on vasta tavoitevaiheessa, joten asiaan ei voi ottaa kantaa tässä YVA-selostuksessa tarkemmin. Myöhemmin Itärahankkeessa ja sen suunnittelussa arvioidaan yhteisvaikutukset tarkemmin.

Johtoreitit ovat tarkentuneet maastokäynnein ja tunnistettaessa ympäristövaikutuksia YVA-menettelyn yhteydessä. Palautteen perusteella YVA-ohjelmassa esitettyyn voimajohdon reittisuunnitelmaan tehtiin vaikutusten lieventämiseksi tarkennuksia yhdeksässä kohdassa ja lisäksi muodostettiin yksi uusi alavaihtoehto (Kalalammi itäinen) ohjelmassa esitettyjen lisäksi. Lukkokosken kohdalla reittiä on tarkistettu luoteeseen

12.8.2024

noin neljän kilometrin matkalla ratayhteyden laajenemistarpeiden ja teknisten toteutusmahdollisuuksien vuoksi.

Kerava-Lahti-Kouvola radan mahdollista laajennusta Mäntsälässä kahdella raideparilla länteen päin nykyisistä raiteista on suunniteltu. Lisäraideparit edellyttäisivät 40 metrin aluevarauksen (Kerava–Lahti–Kouvola aluevaraus selvitys 2022). Voimajohtoreittiä on siirretty etäämmälle oikoradasta YVA-menettelyn aikana, mikä mahdollistaa lisäraideparin.

Voimajohdon sijoittuessa tieympäristöön on tarvittaessa haettava lain liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005) 47 §:n mukainen poikkeamislupa maantien suoja- tai näkemäalueelle rakentamisesta. Koska kyseessä on valtakunnallisesti merkittävä kantaverkkohanke, suunnitellulle voimajohdolle ei tarvitse hakea erillistä tien ylitys- tai alituslupaa, vaan lupakäsittely hoidetaan ELY-keskuksen lausuntomenettelyllä lunastuslain mukaisen menettelyn yhteydessä. Koko Suomessa tiealueella työskentelyyn on haettava lupa Pirkanmaan ELY-keskukselta. Maanteiden risteämisessä on noudatettava Väyläviraston ohjeita ja määräyksiä.

Voimajohdon rakentamisesta rautatiealueelle tulee laatia rataverkon haltijan Väyläviraston kanssa ratalain (110/2007) 36 §:n mukainen sopimus, jossa sovitaan tarkemmin muun muassa rautatien turvallisuuden vaatimista toimenpiteistä ja vastuista. Voimajohdon rakentamiseksi rautatien ylitse tulee hakea Väylävirastolta erillistä risteämälupaa (lunastusluvan jälkeen). Suunniteltu voimajohtoreitti ylittää Hausjärvellä Riihimäki-Lahti junaradan, Mäntsälässä Helsinki-Lahti junaradan ja Porvoossa Porvoo-Kerava junaradan

Väylävirasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Väylävirasto pyytää huomioimaan YVA-ohjelmasta antamansa lausunnon ja tarkentaa, että siinä mainittu Väyläviraston ohje Radanpidon turvallisuusohjeet TURO on päivittynyt (Väyläviraston ohjeita 111/2023).

Väylävirasto kehottaa ottamaan hankkeen jatkosuunnittelussa huomioon yhteisvaikutukset muiden voimajohtoreitin kanssa risteävien hankkeiden kanssa, kuten valtatie 25 välin Hyvinkää-Mäntsälä muuttaminen jatkuvaksi ohituskaistatieksi, Itärata ja mahdolliset Helsinki-Lahti-Kouvola oikoradan lisäraidetarpeet Mäntsälässä.

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualue ja Itä-Radan osalta hankeyhtiö.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasainen ohje on aina tarkistettava ohjeluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjeluettelo>).

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

12.8.2024

Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikön päällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt asiantuntija, ympäristö Soile Knuuti.

Jakelu	Väyläviraston kirjaamo Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamo
Tiedoksi	Arto Kärkkäinen, Uudenmaan ELY-keskus Jenni Rautiainen, Uudenmaan ELY-keskus Tuula Säämänen, Väylävirasto Marketta Hyvärinen, Väylävirasto Katja Koskelainen, Väylävirasto

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for
electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	Soile Knuuti
Allekirjoitusaika	12.08.2024 12:06
Allekirjoittaja	Laura Yli-Jama
Allekirjoitusaika	12.08.2024 12:50

ASIAKIRJAT

Asiakirja	Lausunto Fingrid Oyj YVAs_Väylävirasto.pdf
-----------	--

Porvoon kaupunki
Ympäristöntutkimuspäällikkö
Carita Forsberg-Heikkilä

Lausuntopyyntönnö 13.6.2024, Dnro UUDELY/2145/2023

Fingrid Oyj:n Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus

Porvoon museo – Itä-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on tutustunut otsikon selostukseen ja toteaa lausuntonaan seuraavaa. Porvoon museon – Itä-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon alueelle sijoittuu hankkeen Pornaisten, Sipoon ja Porvooseen sijoittuva osuus. Tällä osuudella ei ole reittivaihtoehtoja.

Soinila-Anttila välillä voimajohto sijoittuu pääosin vanhan voimajohdon yhteyteen. Maisema on rikkonaisempaa, pelto- ja metsäalueet ovat muuta reittiä pienempiä. Porvoon museon vastuualueella voimajohdon reitillä ei ole valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennus- tai maisemakokonaisuuksia, lukuun ottamatta Suuren rantatien linjausta Anttilan päässä. Yleiskaavoihin on merkitty muutamia peltokokonaisuuksia maisemallisin perustein. Vaikutusten arvioinnissa katsotaan, että uuden linjan maisemavaikutus nykyisen linjan rinnalla jää vähäiseksi. Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osuus on huomioitu selostuksessa asianmukaisesti

Arkeologisen kulttuuriperinnön osuus on huomioitu selostuksessa asianmukaisesti. Selostuksen mukaan hankkeella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön, kun se huomioidaan rakentamisvaiheessa ja pylväiden sijoittelussa sekä käyttö- ja purkuvaiheessa. Selostuksen kuvassa 138 tähdellä merkityt kohteet on määritelty muinaisjäännöksiksi. Kartassa on joukossa myös ns. muita kulttuuriperintökohteita esim. Ämmäjoki Rå ja Anttila Muuntoasema 2, mutta asian merkitys on vähäinen.

Johanna Lehto-Vahtera
Museonjohtaja

Kirsi Toivonen
Rakennustutkija

Riikka Mustonen
Arkeologi

Tiedoksi: Museovirasto / Kulttuuriympäristön suojelu

SIGNATORIES

Name	Authentication method	Date and time
Sanni Venla Sofia Vattulainen	Strong	01.08.2024 10:44:08 UTC+03
Antti Krapu	Strong	01.08.2024 10:52:51 UTC+03

This document package contains:

- Front page (this page)
- The original document(s)
- The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document

Lausunto

KHVM/201/2024

01.08.2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36,
00521 Helsinki

Viite Lausuntopyyntö 13.6.2024, UDELY/2145/2023

Asia **Hausjärvi, Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtohankkeen Hausjärvi Puujaa - Sipoo Anttila YVA-selostus**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää Hämeenlinnan kaupunginmuseon – Kanta-Hämeen alueellisen vastuumuseon lausuntoa Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohankkeen Hausjärvi Puujaa - Sipoo/ Porvoo Anttila ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu hankkeen pohjoisimmasta osasta Hausjärven kunnan alueella.

Pohjoisessa välillä Puujaa-Kalliomäki sekä etelässä välillä Soinila-Anttila tarkastellaan vain yhtä reittivaihtoehtoa. Välillä Kalliomäki-Soinila tarkastellaan kaikkiaan viittä vaihtoehtoista voimajohtoreittiä: Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Soinila (VE1), Kalliomäki-Toukola-Rajasuo-Soinila (VE2), Kalliomäki-Ridasjärvi-Lamminmäki-Soinila (VE3), Kalliomäki-Rajasuo-Soinila (VE4) sekä Kalliomäki-Pahalamminsuo-Soinila (VE5).

Arkeologinen kulttuuriperintö

Vuoden 2023 arkeologisen inventoinnin tulosten perusteella hankkeen linjausvaihtoehtojen johtoalueilta Hausjärven kunnassa tunnetaan kaksi arkeologista suojelukohdetta *Pirjetanmäki* (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000049521) hiilimiiluja, kiinteä muinaisjäännös (Jakso 1 Puujaa-Kalliomäki) sekä *Kuolinmäki* (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000049511) kuoppajäännös, muu kulttuuriperintökohde (Jakso 2 Kalliomäki-Soinila VE4). Lisäksi suunnitelluilta johtoalueilta tunnetaan yksi luokkaan "muu kohde" siirretty nuorempi epämääräinen arkeologinen jäännös (mahdollinen viljelyröykkiö), johon vastuumuseo suositti YVA-ohjelman lausunnossaan suhtautumaan kuten suojeltavaan arkeologiseen kulttuuriperintöön *Vantaa Hokanmäki* (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000011278) muu kohde (Jakso 2 Kalliomäki-Soinila VE1 ja VE3).

Arviointiselostuksessa on huomioitu edellä mainitut kohteet ja hankeen vaikutukset niihin asianmukaisesti sekä todettu, että tarkemmassa jatkosuunnittelussa, pylväiden sijoittelussa ja purku/rakennustöiden aikana kyseiset arkeologiset kohteet huomioidaan. Vastuumuseo pyytää lisäämään selostukseen muu kulttuuriperintökohteen *Kuolinmäki* yhteyteen kohteen muinaisjäännösrekisteritunnuksen 1000049511 (s. 275) sekä pyytää korjaamaan kohteen *Vantaa Hokanmäki* (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000011278) statukseksi "muu kohde" (s. 273 ja 275).

Rakennus- ja purkutöiden suunnittelussa ja toteutuksessa on huomioitava, että raskailla työkoneilla ei tule työskennellä arkeologisten jäänteiden päällä tai välittömässä läheisyydessä (varoetäisyys vähintään kahdesta viiteen metriä rakenteiden ulkolaidoista). Jäänteet tulee saattaa kaikkien alueella työskentelevien urakoitsijoiden tietoon ja merkitä tarvittaessa maastoon.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Jaksolla 1 Puujaa-Kalliomäki suunniteltu voimajohtoreitti sijoittuu kokonaisuudessaan Hausjärven kunnan alueelle Hausjärven kirkonkylän itäpuolelle nykyisen Fingridin 400 kilovoltin voimajohdon viereen samaan maastokäytävään. Suunniteltu voimajohtoreitti sijaitsee pääasiassa metsä- ja peltoalueilla. Jakson pohjoisosaa kuuluu osittain Mommilanjärven-Puujoen maakunnallisesti arvokkaaseen kulttuurimaisemaan. Arviointiselostuksen mukaan hankkeella arvioidaan olevan vähäiset kielteiset vaikutukset Mommilanjärven-Puujoen kulttuurimaisemaan. Lisäksi selostuksessa todetaan, ettei hankkeella ole vaikutusta Turkhaudan-Lavinnon kulttuurimaisemaan tai Kurun kylään. Vaihtoehto VE5 tulisi kulkemaan maitosten kyläasutuksen länsipuolella, johon hankkeella todetaan selostuksen mukaan olevan vähäiset kielteiset vaikutukset.

Hankkeesta on tehty maisemanvaikutusten arviointia, maisema-analyysikartat sekä esitetty havainnekuvia, joiden perusteella hankkeen vaikutuksia kulttuuriympäristöön voidaan pitää paikallisina. Uusittavat pylväät ovat pääsääntöisesti korkeampia kuin nykyiset. Pylväiden sijoituksessa nykyisen voimajohdon viereen ei kulttuurimaisemaan synny uusia elementtejä, mutta voimajohtoalueen leventyessä se tulee entistä näkyvämmäksi osaksi maisemaa. Jaksolla Puujaa-Kalliomäki peltomaisema muuttuu luonteeltaan rakennetummaksi, mutta maiseman laajuus häivyttää osittain voimajohdon merkitystä maisemakuvassa. Kanta-Hämeen alueellisella vastuumuseolla ei ole huomautettavaa voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta.

vs. museonjohtaja Antti Krapu

rakennustutkija Sanni Vattulainen

Liitteet

Tiedoksi Hämeen liitto, Hämeen ELY-keskus, Museovirasto

SV / hm

12.08.2024

Uudenmaan ELY-keskus (Ympäristö ja luonnon-
varat)
PL 36 (Asemapäällikönkatu 14)
00521 HELSINKI

**Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto: Ympäristö-
vaikutusten arviointiselostus Fingrid Oyj:n 400 kV:n voimajohto vä-
lillä Sipoo – Hausjärvi**

HEL 2024-009602 T 11 01 05

UUDELY/2145/2023

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa tarkastellaan uuden 400 kilovoltin voimajohtoyhteyden rakentamista Hausjärven Puujaalta Kalliomäen ja Soinilan kautta Porvoon Anttilan sähköasemalle. Arviointiselostuksessa on esitelty kaikki 5 vaihtoehtoista voimajohtoreittiä. Yhteyden kokonaispituus tulee olemaan noin 58–66 kilometriä, riippuen valitavasta reitistä. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat Hausjärven, Hyvinkään, Mäntsälän, Pornaisen, Sipoon ja Porvoon kuntiin. Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo lausuu hankkeesta Hyvinkään ja Mäntsälän osalta. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristöjen ja maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA) tarkastellaan kantaverkon vahvistamista Kalliomäen ja Anttilan välille, jonne tullaan rakentamaan kantaverkon tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeista riippuen, joko 400 kilovoltin voimajohtoyhteys tai kaksi 400 kilovoltin voimajohtoyhteyttä. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska sähkönsiirtoa ei voida hoitaa nykyisellä kantaverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla, ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Keski-Uudenmaan alueella, Mäntsälässä ja Hyvinkäällä selostuksessa on tarkasteltu viittä reittivaihtoehtoa. Vaikutusten arviointi käsittää voimajohtojen rakentamisen, käytön sekä käytöstä poiston (purkaminen) aikaiset vaikutukset. Vaikutusarviot kattavat molemmat sähkönsiirtotarpeesta riippuvat ratkaisut ja niiden pylvästyyppien erilaiset toteutusta-

12.08.2024

vat, mukaan lukien rakentaminen ja rakentamiseen tarvittavat tied, suurimman haitan mukaisesti.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Hyvinkään huoltola eli Ridasjärven päihdehuoltokeskus on maakunnallisesti arvokas maisema-alue ja rakennettu kulttuuriympäristö. Selostuksessa todetaan, että hanke vaikuttaa alueeseen vähäisen kielteisesti. Pihapiiristä avautuu näkymiä uudelle voimajohdolle ja sen puuttomaan maastokäytävään. Näkymät ovat kuitenkin kohtalaisen lyhyitä. Maisemakuva on voimajohdon alueella pääasiassa metsäistä ja melko sulkeutunutta. Voimajohto on uusi elementti maisemassa, mutta kielteiset vaikutukset on arvioitu vähäisiksi.

Mäntsälän osalta Fingrid Hausjärvi-Anttila 400 kilovoltin voimajohdon maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön kannalta hankkeen kriittisin kysymys on, miten voimajohto suhteutuu maakunnallisesti arvokkaaseen Ohkolan kylään ja kylää ympäröivään maisemaan.

Ohkolan, Mäntsälän toiseksi suurimman kylän ominaispiirteenä on laaja eheä jokilaakson viljelymaisema, jossa maasto on loivasti kumpuilevaa. Asutusta näkyy reunametsien luona tai peltomaisemaan työntyvillä pienillä kalliosaarekkeilla, joille vievät tie kulkevat maiseman pääsuuntausta noudatellen. Maatalouden synnyttämä kulttuurimaisema on säästynyt liialliselta haja-asutukselta. Ohkolan laajaan avoimeen viljelymaisemaan avautuu useita hienoja näkymäsuuntia alueella kulkevilta teiltä. Etenkin Tammipääntien, Arolan Kylätien ja maantien sisälle jäävä peltoalue rakennetuin reunavyöhykkein tarjoutuu näkymäksi monesta eri pisteestä. Jaakkolan suunnalta ja Kivistönmäentieltä avautuvissa näkymissä vanha kyläkeskusta muodostaa maisemallista keskipistettä. Erityinen maisemallinen solmukohta on Vähäkylän sillan ympäristö. Siellä yhtyvät kolmesta suunnasta tulevat tie, kukin mieleenpainuvasti hieman erilaisesta maisematilasta siltaa lähestyen.

Vaikka selostuksessa todetaan, että yhtenäisten maisemakokonaisuuksien säilymisen kannalta tulisi suosia käytäntöä, jossa uusi voimajohto rakennetaan nykyisen voimajohdon yhteyteen, Ohkolan kylän ja jokimaiseman kohdalla voimajohtoalueen leveneminen lisää sen hallitsevuutta maisemassa ja muuttaa nykyistä maaseutumaisesta kylämiljöötä rakennetummaksi. Tämän johdosta Ohkolan kylään sijoitettuja voimajohtolinjauksenvaihtoehtoja (2A, 3A, 4A) tulee välttää.

Vaihtoehto 1A:n reitti sijoittuu keskelle Ohkolan kulttuuriympäristöä täydentävää edustavaa peltoaukeaa ja siihen liittyvää metsäisten saarekkeiden ja niille sijoittuvien asuinpaikkojen pienipiirteistä ja kaunista maisemaa. Uusi voimajohtoreitti on uusi ja merkittävä elementti pienipiirteisessä maisemassa. Asutus sijoittuu reitin molemmin puolin niin,

12.08.2024

että vaikutukset maisemaan ja sen näkymiin ovat suuria. Tämän johdosta linjausvaihtoehto ei ole maiseman kannalta suositeltava.

Selostuksen perusteella maiseman kannalta perustellummaksi vaihtoehdoksi nousevat vaihtoehdot 2B, 3B, 4B ja 5B. Linjauksessa voimajohdon vaikutukset Ohkolan maisemarakenteeseen ja maisemakuvaan ovat reittiosuudella kokonaisuudessaan vähäisen kielteiset. Alue on pääasiassa suuripiirteistä ja topografialtaan melko tasaista metsäselännettä. Suuripiirteisessä ympäristössä maiseman muutoksensietokyky on tyypillisesti melko hyvä.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Voimajohtoreitille tai sen lähialueelle (etäisyys noin 300 metriä) sijoittuu 23 kiinteää muinaisjäännettä. Arviointiselostuksessa kohteiden kuvaukset perustuvat Museoviraston muinaisjäännesrekisteriin sekä vuonna 2023 ja 2024 tehtyihin arkeologisiin inventointeihin. Keski-Uudenmaan alueella on suoritettu vuonna 2023 inventoinnit Hausjärvi-Anttila voimajohtohankealueen arkeologinen inventointi ja Hausjärvi-Anttila voimajohtohankealueen arkeologinen täydennysinventointi (Vesa Laulumaa ja Johanna Seppä, Museovirasto, Arkeologiset kenttäpalvelut).

Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Reiliininmäki-Soinila (VE 1) reitillä sijaitsee muinaismuistolain (29/1965) suojaama kiinteä muinaisjäännes Ämmäinmäki, 1000049140. Yksi Ämmäinmäen hiilimiiluista osuu voimajohdon reitille, mutta arviointiselostuksen mukaan se voidaan huomioida voimajohdon pylväiden sijoitussuunnittelussa sekä rakentamis-, käyttö- ja purkuvaiheissa, jolloin voimajohdon vaikutus on merkityksellinen.

Reitillä Kalliomäki-Toukola-Rajasuo-Lamminmäki-Soinila (VE 2) ei sijaitse muinaisjäänneskohteita.

Kalliomäki-Toukola-Ridasjärvi-Lamminmäki-Soinila (VE 3) reitillä ja Kalliomäki-Rajasuo-Lamminmäki-Soinila (VE 4) ei Keski-Uudenmaan alueella sijaitse arkeologisia kohteita.

Kalliomäki-(Siltasaari-Korpela-Vakkostenmäki-Invalidikylä-Ohvonmäki-Pahalamminsuu)-Lamminmäki-Soinila (VE 5) reitillä sijaitsee kiinteä muinaisjäännes Pikkusuo, 505010005. Kohde on pieni röykkiö. Selostuksen mukaan voimajohdon rakentamisvaiheella ei ole vaikutusta arkeologiseen kulttuuriperintöön, kun rakennustöissä ja pylväiden sijoittelussa kohde otetaan huomioon.

Museon kanta

12.08.2024

Museo katsoo, että Keski-Uudenmaan alueella ei sijaitse muinaisjään-
nöstä, jolle aiheutuisi merkittävää haittaa voimajohtoreitillä. Reiteillä si-
jaitsee kaksi muinaisjäännostä, mutta ne molemmat ovat pienialaisia ja
jos ne huomioidaan sekä tolppien sijoittelussa että rakentamis- ja pur-
kuvaiheessa, ne eivät ole esteenä voimajohtoreitin rakentamiselle.

Keski-Uudellamaalla merkittävää on, kuinka voimajohto suhteutuu
maakunnallisesti arvokkaaseen Ohkolan kylään ja kylää ympäröivään
maisemaan. Vaikka maisemakokonaisuuksien säilymisen kannalta tuli-
si suosia käytäntöä, jossa uusi voimajohto rakennetaan nykyisen voi-
majohdon yhteyteen Ohkolassa voimajohtoalueen leveneminen lisäisi
sen hallitsevuutta maisemassa ja muuttaisi nykyistä maaseutumaista
kylämiljöötä rakennetummaksi.

Museo katsoo, että Ohkolan kylään sijoitettuja voimajohtolinjausvai-
htoetoja (1A, 2A, 3A, 4A) tulee välttää.

Lisätiedot

Tiina Mikkanen, tutkija, puhelin: 09 310 71552
tiina.mikkanen(a)hel.fi

Kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

5 (5)

12.08.2024

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Säteilytoiminnan valvonta

STUK 114/0202/2023

5.8.2024

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausuntopyyntönnä 14.6.2024 UDELY/2145/2023

Fingrid Oyj:n 400 kilovoltin voimajohtohanketta Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Anttilan sähköasemalle koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus

Fingrid Oyj suunnittelee 400 kilovoltin voimajohtohanketta Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Anttilan sähköasemalle. Fingrid Oyj vastaa hankkeesta, ja sen toimeksiannosta Sitowise Oy laati konsulttityönä voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelman). Säteilyturvakeskus (STUK) antoi 4.12.2023 siitä lausunnon STUK 114/0202/2023 yhteysviranomaisena toimivalle Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (UDELY). UDELY on koostanut eri tahoilta saamistaan lausunnoista yhteysviranomaisen lausunnon. Sen ja YVA-ohjelman suunnitelman perusteella Sitowise Oy on laatinut ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA-selostuksen), josta UDELY pyytää nyt lausuntoa. Pyydettyä lausuntona STUK esittää seuraavan:

YVA-selostuksessa voimajohtoreittien perusratkaisut ja vaihtoehdot ovat pääosin samat kuin YVA-ohjelmassa. Selostukseen ehdotetaan uusia reittivaihtoehtoja, jotta voimajohtojen haitallisia vaikutuksia voidaan minimoida.

STUK suositteli ohjelmavaiheen lausunnossaan, että uusi voimajohto olisi rakennettava siten, että sen aiheuttaman magneettivuon tiheyden pitkäaikainen keskiarvo olisi korkeintaan 0,4 mikrotieslaa voimajohdon lähellä sijaitsevilla asuinrakennuksissa, jos se kohtuullisin toimenpitein on mahdollista. YVA-selostuksen mukaan 20–31 asuinrakennusta sijaitsee alle 100 metrin etäisyydellä tarkasteltavien voimajohtojen keskijonosta, missä edellä mainittu magneettivuon tiheys saattaa ylittyä. Kaikkien rakennusten tapauksessa voimajohtoa ei voida rakentaa STUKin suosituksen mukaisesti, mutta suositusta on huomioitu siinä määrin kuin se kohtuullisin toimenpitein on mahdollista. Siten säteilyturvallisuussyyt eivät estä uuden voimajohdon rakentamista YVA-selostuksessa esitettyjen vaihtoehtojen mukaisesti.

Pasi Orreveteläinen
Laboratorionjohtaja

Tim Toivo
Ylitarkastaja

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

lausuntopyyntö 13.6.2024, UUDELY/2145/2023

Hausjärvi -Sipoo 400 kilovoltin voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus

Fingrid Oyj:n suunnittelee uuden 400 kilovoltin sähkönsiirtoyhteyden rakentamista Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Fingridin Anttilan sähköasemalle. Hankealue sijoittuu Mäntsälän, Hausjärven, Pornaisen ja Sipoon kuntien sekä Hyvinkään ja Porvoon kaupunkien alueille.

Tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeista riippuen kyseessä on joko yhden tai kahden 400 kilovoltin voimajohdon sähkönsiirtoyhteys. Rakennettavan voimajohtoreitin pituus on tarkasteltavasta vaihtoehdosta riippuen noin 58–66 kilometriä. Välillä Puujaa-Kalliomäki sekä välillä Soinila-Anttila tarkastellaan yhtä reittivaihtoehtoa. Välillä Kalliomäki-Soinila tarkastellaan viittä vaihtoehtoista voimajohtoreittiä. Reittisuunnittelussa on pyritty hyödyntämään nykyisiä voimajohtoreittejä mahdollisimman paljon. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska se rajoittaisi valtakunnallista sähkönsiirtoa.

Kaikkien reittivaihtoehtojen läheisyydessä on asutusta. Reittivaihtoehtojen varrella on useita kyliä ja peltoalueiden läheisyyteen sijoittuvaa asutusta ja asutuskeskittymiä. Asutuskeskittymiä on muun muassa Mäntsälän Reiliinmäen ja Lamminmäen läheisyydessä sekä Mäntsälän Invalidikylän taajamassa. Erityisen herkkiä kohteita, kuten päiväkoteja, kouluja tai sairaaloita ei sijaitse voimajohtoreitin läheisyydessä.

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
-vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö lausuu asiasta seuraavaa:

Asuinrakennukset ja lomarakennukset

Arviointiselostuksen mukaan jaksolle 1 alle 100 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta sijoittuu kuusi asuinrakennusta ja yksi lomarakennus. Vastaavalla etäisyydellä jaksolla 2 sijaitsee 2–12

asuinrakennusta ja yksi lomarakennus reittivaihtoehdosta riippuen. Jaksolle 3 alle 100 metrin etäisyydelle voimajohdon keskilinjasta sijoittuu 13 asuinrakennusta ja kolme lomarakennusta. Johtoaukealla jaksolla 1 sijaitsee yksi lomarakennus ja jaksolla 2 yksi asuinrakennus, jotka ostetaan tai lunastetaan.

Tehtyjen sähkö- ja magneettikenttälaskelmien perusteella voimajohto ei aiheuta raja-arvot ylittävää magneettikenttää lähimmissä asuin- ja lomarakennuksissa. Koronailmiön aiheuttama ääni ei ylitä melun ohjearvoja, mutta ääni voidaan kokea voimajohdon välittömässä läheisyydessä häiritseväenä.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö toteaa, että arviointiselostuksessa esitettyjen tietojen perusteella voimajohdon rakentamisesta ei aiheudu terveydensuojelulain tarkoittamaa terveyshaittaa voimajohtolinjan lähialueelle jääville asukkaille. Asukkaiden tiedonsaantiin voimalinjan vaikutuksista on tarpeellista kiinnittää erityistä huomiota myös jatkosuunnitteluvaiheessa mahdollisten huolien vähentämiseksi.

Talousvesi

Arviointiselostuksen mukaan kaikissa vaihtoehdoissa voimajohtoreitti ylittää kaksi luokiteltua pohjavesialuetta. Kurun pohjavesialueella (luokka 1E) sijaitsee kuntien ja vesiosuuskuntien vedenottoa, jotka todennäköisesti eivät sijaitse lähellä voimajohtoreittejä. Umpistenmaan pohjavesialueella (luokka 2) ei ole vedenottoa.

Jaksolla 1 ja jaksolla 2 vaihtoehdoissa VE1 ja VE3 voimajohtoreitit sijoittuvat lisäksi Laitilannummen pohjavesialueelle (luokka 2). Pohjavesialueelle joudutaan rakentamaan todennäköisesti pylväs tai muutamia pylväitä riippuen valittavasta voimajohtoreitistä. Pylväät pyritään mahdollisuuksien mukaan rakentamaan pohjaveden muodostumisalueen ulkopuolelle. Pohjavettä ei saatavilla olevien tietojen perusteella käytetä vedenottoon. Jaksolla 3 voimajohtoreitin läheisyydessä ei sijaitse luokiteltuja pohjavesialueita.

Pohjavesialueille rakennettaessa yleissuunnittelun yhteydessä selvitetään tarkemmin maaperäolosuhteet ja mahdollisen paineellisen pohjaveden esiintyminen, jotta rakentamiskaipaikat voidaan valita niin, että pohjaveden purkautumisen riski voidaan minimoida.

Yksityisistä talousvesikaivoista on pyydetty tietoja kunnilta, mutta niitä ei ole rekistereissä. Johtoalueen välittömässä läheisyydessä voi sijaita yksityisiä talousvesikaivoja. Hankkeen toteutusvaiheessa vältetään pylväiden sijoittamista havaittavissa olevien kaivojen kohdalle.

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää yleissuunnitteluvaiheessa tehtäviä maaperä- ja pohjavesiselvityksiä tarpeellisina, jos pylväitä rakennetaan pohjavesialueelle. Pohjavesialueilla sijaitsevat vedenottamot ja mahdollisuuksien mukaan myös talousvesikaivot on myös tarpeellista selvittää yleissuunnitteluvaiheessa niiltä osin, kun niistä tai niiden sijainnista ei ole varmuutta. Tietoja voi tiedustella muun muassa hankealueen ympäristöterveysyksiköistä.

Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Erja-Riitta Tarhanen

Tiedoksi Etelä-Hämeen ympäristöterveys
Hyvinkään kaupunki, ympäristöterveys
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, ympäristöterveys
Porvoon ympäristöterveydenhuolto

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihtelija: 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ESAVI/23237/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
ESAVI/23237/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Tarhanen Erja-Riitta 06.08.2024 14:04

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
KARL MIKAEL HANSSON NORDSTRÖM	Telia Tunnistus	25.07.2024 08:44:02 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (2 sivua)

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

PL 36

00521 Helsinki

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: UDELY/2145/2023

Metsähallituksen lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta koskien Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtohanketta välillä Sipoo-Hausjärvi

Uudenmaan ELY-keskus pyytää lausuntoa Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA-selostus) välillä Sipoo-Hausjärvi. Voimajohtoyhteyttä suunnitellaan Puujaalta Hausjärven Kalliomäelle. Kalliomäen ja Anttilan välille tarvitaan 400 kV tai 2 x 400 kV voimajohtoyhteys riippuen tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeista. Reittisuunnittelussa voidaan hyödyntää kantaverkon nykyisiä voimajohtoalueita erityisesti hankealueen pohjois- ja eteläosassa.

Metsähallitus hallinnoi useita kiinteistöjä voimajohtohankkeen ympäristössä. Kiinteistöt ovat pääosin julkisten hallintotehtävien taseessa ja niitä hallinnoi joko Metsähallituksen luontopalvelut. Metsähallitus lausuu hankkeesta valtion maa-alueiden hallinnoijana ja valtion luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelusta vastaavana viranomaisena.

Metsähallitus on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (YVA-selostukseen) ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Metsähallitus toteaa, että YVA-selostus on toteutettu laajasti ja siinä tunnistetaan suunnitellun hankkeen keskeiset ympäristövaikutukset. Myös vaikutusten arvioinnit ja niiden edellyttämät taustaselvitykset on tehty asianmukaisesti.

Valtion luonnonsuojelualueita tai Metsähallituksen hallinnassa olevia, suojeluun varattuja alueita ei sijoitu missään hankevaihtoehdossa suunnitellulle johtoalueelle. Voimalinjan varteen sijoittuvat valtion luonnonsuojelualueet huomioidaan suunnitelmassa asianmukaisesti, eikä hankkeesta todennäköisesti aiheudu merkittäviä vaikutuksia niihin. Metsähallitus on YVA-ohjelmasta antamaan lausunnossa todennut, ettei hankkeesta ole tarpeen laatia luonnonsuojelulain 35 § mukaista Natura-arviointia

vaan YVA-ohjelmavaiheessa esitetyt selvitykset Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta ovat riittäviä.

Metsähallitus on YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa korostanut tarvetta arvioida hankkeen vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin ja metsäluonnon yhtenäisyyteen. Arviointi on tältä osin tehty asianmukaisesti ja siinä tunnistetaan hankkeen keskeiset vaikutusmekanismit. Metsähallitus toteaa, että kaikilla suunnitelluilla vaihtoehdoilla on vaikutusta metsäluontoon ja metsäalueiden yhtenäisyyteen erityisesti suunnitellun voimajohtoalueen keskiosissa eikä vaikutuksia ole käytännössä mahdollista välttää. Vaikutuksia tulee hankkeen yksityiskohtaisessa suunnittelussa kuitenkin pyrkiä mahdollisuuksien mukaan ehkäisemään. Erityisesti Metsähallitus haluaa korostaa metson huomioimista hankkeen jatkosuunnittelussa. Metsokanta on erityisesti pääkaupunkiseudun ympäristössä jo nykyisin harva osin metsäalueiden vähyyden ja niiden pirstoutuneisuuden vuoksi.

Metsähallituksella ei ole muuta huomautettavaa YVA-selostuksesta.

Lausunnon valmistelusta on vastannut maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs Metsähallituksen luontopalveluista.

Turussa 25.7.2024

Mikael Nordström
Asiointijohtaja
Metsähallitus, luontopalvelut

Tiedoksi Metsähallitus

Asia: Lausuntopyyntö Fingrid Oyj:n 400 kV voimajohtohankkeen YVA-selostuksesta (Hausjärvi-Sipoo) (UUDELY/2145/2023)

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Hankkeessa tarkastellaan uuden 400 kV voimajohtoyhteyden rakentamista Hausjärven Puujaalta Kalliomäen ja Soinilan kautta Porvoon Anttilan sähköasemalle. Voimajohtoyhteyden kokonaispituus on n. 58–66 km riippuen reittivaihtoehdosta. Tarkasteltavat johtoreitit sijoittuvat seuraaviin kuntiin: Hausjärvi, Hyvinkää, Mäntsälä, Pornainen, Sipoo ja Porvoo. Puujaan ja Kalliomäen sekä Soinilan ja Anttilan välillä voimajohto voidaan rakentaa pääosin olemassa olevan voimajohdon rinnalle, mutta Kalliomäen ja Soinilan välillä vaihtoehdot sijoittuvat pääasiassa uuteen maastokäytävään.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Luonnonvarakeskuksen aiemmin antama lausunto on ajantasainen myös hankkeen selostuksen osalta. Selostukseen Luke lausuu seuraavat tarkennukset.

On hyvä, että metsojen soidinpaikkoja on kartoitettu. Metsojen soidinpaikkoja kartoitettiin kohdentamalla käynnit potentiaalisille kohteille. Selvityksiä tehtiin kolmena päivänä keväällä 2024. Yhtenä vuonna toteutetut soidinkartoitukset sisältävät riskin epävarmuudelle. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille, kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen sen hetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnessa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Luke huomauttaa, että uusimman kanta-arvion mukaan (2024) hankevaihtoehdot eivät sijoitu tunnetuille susireviireille.

Luke korostaa yhteisvaikutusten arvioinnin merkitystä mm. suunnitellun itäradan yhteydessä ja Natura-alueiden läheisyyteen rakennettaessa.

Lievennystoimina Luke korostaa yhä sitä, että rakennusvaiheen työt ajoitettaisiin soidin- ja pesimäajan ulkopuolelle. On hyvä, että hankkeessa suunnitellaan matalalla kynnyksellä huomiomerkintöjen lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on linnustollisesti tärkeitä alueita.

Lisäksi Luke näkee tärkeäksi, että hankkeen edetessä tarkastellaan sellaisia vaihtoehtoja, joissa läheisyyteen sijoittuvan Kummelbergenin luonnonsuojelualueen suojeluperusteet eivät heikkene.

3 Lausunnon tiivistelmä

Metson osalta Luke huomauttaa, että yhtenä vuonna toteutetut soidinkartoitukset sisältävät riskin epävarmuudelle. Soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajilla mm. alueen sen hetkisistä kannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen. Luke huomauttaa, että uusimman kanta-arvion mukaan (2024) hankevaihtoehdot eivät sijoitu tunnetuille susireviireille. Luke korostaa yhteisvaikutusten arvioinnin merkitystä mm. suunnitellun itäradan yhteydessä ja luonnonsuojelu- sekä Natura-alueiden läheisyyteen rakennettaessa. Lievennystoimina Luke korostaa yhä sitä, että rakennusvaiheen työt ajoitettaisiin soidin- ja pesimäajan ulkopuolelle. On hyvä, että hankkeessa suunnitellaan matalalla kynnyksellä huomiomerkintöjen lisäämistä niille kohteille, joiden läheisyydessä on linnustollisesti tärkeitä alueita.

Sirpa Thessler

Johtaja, Luonnonvarat

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 19.08.2024 klo 09:26:52.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Liitteet:

Tiedoksi:

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: Fingrid Oyj, Sipoo-Hausjärvi 400 kV voimajohtohanke, UUDELY/2145/2023

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Fingrid Oyj suunnittelee 400 kV voimajohdon rakentamista Hausjärven Puujaalta Sipoon ja Porvoon rajalla sijaitsevalle Anttilan sähköasemalle. Hankkeessa on käynnissä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukainen arviointimenettely. Tarkasteltavan voimajohtoyhteyden pituus on noin 58-66 kilometriä toteutettavasta voimajohtoreittivaihtoehdosta riippuen. Voimajohto sijoittuu osin Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueella Kanta-Hämeen maakunnan ja edelleen Hausjärven kunnan alueelle.

Hämeen ELY-keskus toteaa, että arviointiselostus on kattava ja melko selkeästi laadittu. Selostuksen ja liitekarttojen avulla lukijan on melko vaivatonta hahmottaa eri johto-osuuksien sijoittuminen, tilantarve ja voimajohtoreitin vaikutusalueelle sijoittuvat erityiskohteet ja niihin kohdistuvat vaikutukset.

Hämeen ELY-keskus nosti arviointiohjelmassa antamassaan lausunnossaan esiin erityisesti hankkeen vaikutukset maa- ja kallioperän arvokohteisiin, sekä asutukseen ja maisemaan osuuksilla, joilla voimajohto sijoittuu Kanta-Hämeen maakunnan alueelle. ELY-keskus lausuu näiden vaikutustyyppien osalta tarkemmin seuraavaa.

Vaikutukset luonnonympäristöön ja suojeluarvoihin

Selostuksessa luontoarvoihin kohdistuvia vaikutuksia on arvioitu pääsääntöisesti kattavasti ja luonnonarvoiltaan huomionarvoisista kohteista reittivaihtoehtojen vaikutusalueella on annettu selkeät kohdekuvaukset. Arviointiselostuksen perusteella Kanta-Hämeen alueella vaikutuksia syntyy yksittäisille heikentyneille alueellisesti vaarantuneille luontotyyppikohteille kaikilla reittivaihtoehdoilla.

Arviointiselostuksessa ekologisia yhteyksiä on arvioitu pääosin maakunnallisella tasolla. Jatkosuunnittelussa ja reittivalinnassa tulee huomioida myös läheisten suojelualueiden kytkeytyneisyys, joka ELY-keskuksen näkemyksen mukaan heikentyy reittivaihtoehdossa VE4.

Linnustoon kohdistuvaa törmäysriskiä on esitetty lievennettävän huomiomerkinäin laajoilla yhtenäisillä peltoalueilla erityisesti muutonaikaisen törmäysriskin lieventämiseksi. Hämeen ELY-keskus pitää

12.8.2024

huomiomerkitöjen käyttämistä tarkoituksenmukaisena lieventämiskeinona törmäysriskin alentamiseksi. Huomiomerkitöjen käyttö tukee myös mm. Mustasuon maakunnallisesti tärkeän lintualueen linnustollisia arvoja muuttoajan ulkopuolella.

Maa- ja kallioperän arvokohteiden osalta arviointiohjelmasta annettu palaute on huomioitu arvioinnissa. Valtakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden inventoinnissa luokiteltuja arvoluokkia mm. maisemallisten ja biologisten arvojen osalta ei ole kuitenkaan hyödynnetty arviointityössä, mikä olisi tukenut vaikutusten merkittävyyden arviointia. Arviointiselostuksessa on tunnistettu ja esitetty, että pylvässijoittelulla voidaan välttää maa- ja kallioperään kohdistuvat kielteiset vaikutukset kaikilla reittivaihtoehdoilla, lukuun ottamatta vaihtoehtoa VE4 Palokallio-Kurikankallion alueella. Vaikutukset Palokallio-Kurikankallion alueeseen on arvioitu kohtalaisiksi. Selostuksen tiivistelmässä vaikutukset on kuitenkin arvioitu vähäisiksi, mikäli siirtolinja toteutetaan harustetulla pylväsmallilla.

Arviointiselostuksen perusteella Palokallio-Kurikankallion rämesuot vaikuttavat pylvässijoitteluun. Valtakunnallisesti arvokkaiden kallioalueiden kohdekuvauksessa (Valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet, Husa ym, 2024) Palokallio-Kurikankallion suopainanteet ja suokasvillisuus on arvioitu osaksi alueen biologisia arvoja. Selostuksesta ei ole arvioitu voimajohdon rakentamisen ja käytön aikaisia vaikutuksia kyseisiin arvoihin ja arviointia voidaan pitää puutteellisena tältä osin.

Käytetyn pylväsmallin vaikutukset Palokallion-Kurikankallion maa- ja kallioperään ja alueen biologiset arvot tulee huomioida hankkeen jatkosuunnittelussa. Mikäli reittivaihtoehto VE4 etenee jatkosuunnitteluun, harustetun pylväsmallin käyttö on syytä tunnistaa käytettävänä lievennyskeinona maa- ja kallioperään kohdistuvien vaikutusten osalta luvitusmenettelyyn mennessä. Pylväspaikkasuunnittelussa on syytä hyödyntää tarkempaa arviointia arvokkaan kallioalueen erityispiirteistä.

Vaikutukset asutukseen ja maisemaan

Voimajohto sijoittuu Kanta-Hämeen maakunnan alueella paikoin tiiviin asutuksen läheisyyteen, sekä osin alueille, joilla on erityisiä maisema- tai kulttuuriympäristöarvoja (Mommilanjärven-Puujoen kulttuurimaisemat, Turkhaudan-Lavinnon-Karhen kulttuurimaisemat). Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan maisemavaikutusten arviointiin ja havainnollistamiseen on paneuduttu arviointiselostuksessa hyvin. Tampin ja Sääksenmäen kohteiden haasteellinen suunnittelutilanne huomioon ottaen, yhteispylväsrakenteen käyttäminen vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta ratkaisulta.

Yhteisvaikutukset

Neoen Finland suunnittelee aurinkovoimahanketta Hausjärven kunnan Riihelänsuon alueelle. Hanke käsittää noin 350 hehtaarin laajuisen hankealueen, jolle sijoitetaan aurinkopaneeleita noin 320 hehtaarin laajuudelta. Hanke on tarkoitus liittää uudella 110 tai 400 kV voimajohdolla

12.8.2024

Fingridin sähköasemalle olemassa olevaa Nivos Verkot Oy:n johtokatua pitkin. Vaihtoehtoisesti hanke liitetään alueen halki kulkevaan Nivos Verkot Oy:n 110 kV voimajohtoihin. Hanke sijoittuu Kalliomäen sähköasemasta etelään reittivaihtoehtojen VE1-VE3 ja VE4 ja VE5 ympäristöön.

Aurinkovoimahankkeen suunnittelu- ja luvitustilanne on tarpeen ottaa huomioon voimajohtohankkeen jatkosuunnittelussa. Hämeen ELY-keskus on antanut 12.8.2024 kannanoton (HAMELY/855/2024), jonka mukaan aurinkovoimahankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä.

Lopuksi

Hämeen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Kanta-Hämeen alueella voimajohdon sijoittaminen mahdollisimman pitkälti samaan johtokäytävään lieventää hankkeesta aiheutuvia vaikutuksia. Reittivaihtoehdot VE1-VE3 ovat ympäristövaikutuksiltaan kokonaisuutena toteuttamiskelpoisempia Kanta-Hämeen alueelle sijoittuvien osuuksien osalta.

Kanta-Hämeen alueelle sijoituessaan reittivaihtoehto VE4 on tarkasteltavista vaihtoehdoista soveltumattomin Palokallio-Kurikankallion luonnonympäristöön, suojelualueiden kytkeytyneisyyteen ja maisemallisiin arvoihin kohdistuvien vaikutusten takia.

Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen tehtäviä Hämeessä hoitaa Uudenmaan ELY-keskus, joka antaa arviointiselostuksesta erillisen lausunnon.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet alueidenkäytön asiantuntija Rauno Penttinen ja luonnonsuojeluasiantuntija Teppo Mehtonen. Asian on esitellyt johtava asiantuntija Kirsi Lehtinen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Annu Tulonen. Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty ja merkintä siitä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja HAMELY/280/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/280/2023 har godkänts elektroniskt

Lehtinen Kirsi 12.08.2024 15:31

Tulonen Annu 12.08.2024 15:33